

Министерство образования и науки, молодежи и спорта Украины

МАКЕЕВСКИЙ ЭКОНОМИКО-ГУМАНИТАРНЫЙ ИНСТИТУТ

С участием представителей

Института социальной и политической психологии
НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАУК УКРАИНЫ
Одесского национального университета им. И.И.МЕЧНИКОВА
Корпуса Мира США

Университета Флориды (США)

Университета Массачусетса, Бостон (Сша)

Американской ассоциации политических наук (США)

Северо-Восточной Политологической Ассоциации (ЕС)

Ассоциации Славянских, Восточноевропейских и Евразийских Исследований (ЕС)

Ассоциации Психологов Донбасса

Донецкого отделения Социологической ассоциации Украины

Сборник статей

по материалам II международной научно-практической конференции

СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛИЧНОСТИ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ ОБЩЕСТВА

28 января 2013 года

Украина, Донецкая обл., г. Макеевка

Макеевка, МЭГИ, 2013 г.

УДК 159.9.

Утверждено к печати Ученым советом
Макеевского экономико-гуманитарного института
(протокол № 5 от 28.01.2013г.)

Социально-психологические особенности личности в условиях трансформации общества [Текст]: Сборник статей по материалам II международной научно-практической конференции (28 января 2013 года, Украина, Донецкая обл., г. Макеевка) / общ. ред. проф. В.М.Синельникова, В.Н.Зыбцева, В.Е.Лунева. – Макеевка: Макеевский экономико-гуманитарный институт, 2013 г. – 280 с.

Организационный комитет: *Бондарь Л.С.* – д.м.н., профессор; *Бурега В.В.* – д.социол.н., профессор, академик АЭН Украины, *Висковатова Т.П.* – д.психол.н., профессор, академик УАН; *Губарь О.М.* – к.филос.н., доцент; *Гульбе О.А.* – к.психол.н., профессор; *Зыбцев В.Н.* – к.филос.н., профессор; *Киреева З.А.* – д.психол.н., профессор; *Кожевников В.М.* – д.п.н., профессор; *Лунев В.Е.* (отв.секретарь); *Семкина Т.В.* – д.э.н., профессор, член-корр. АЭН Украины (председатель); *Синельников В.М.* – к.психол.н., профессор (научный редактор); *Соболевская Н.В.* – к.и.н., доцент; *Товстик В.А.* – док.филос., профессор, академик Нью-Йоркской академии наук (США).

Конференция проводится в рамках реализации научной темы кафедры психологии Макеевского экономико-гуманитарного института «Психологические особенности личности в условиях трансформации общества».

В сборнике представлены статьи участников конференции, отражающие широкий круг проблем личности в условиях трансформации общества:

1. Феноменология личности в современных исследованиях. Личность и социальные роли.
2. Идеино-философские детерминанты и особенности трансформационных процессов в обществе.
3. Трансформации личности - трансформации общества: причинно-следственные связи.
4. Актуальные психолого-педагогические и воспитательные проблемы личности в периоды трансформаций общества.
5. Современные социально-политические конфликты: пути изучения, предупреждения, решения.
6. Экономическая социализация личности в условиях социальных трансформаций.
7. Профессионализм личности в условиях социальных трансформаций.
8. Гендерная психология и гендерная социология в контексте исследования проблем личности.
9. Правосознание и правовая культура личности в условиях трансформации общества.
10. Культурные трансформации украинского общества в контексте воздействия на личность.
11. Историческая память народа: социально-психологический аспект.
12. Юридические причины и последствия трансформационных изменений в обществе.
13. Каналы социальной мобильности в условиях трансформации общества.
14. Национальная, этническая и региональная идентичность.
15. Личность и городская среда.
16. Роль социальных коммуникаций и социальных технологий в процессе формирования личности.

© Кафедра психологии МЭГИ, 2013 г.

РОЛЬ СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ Литвиненко І.С.	121
ПРИЧИНИ СТВОРЕННЯ ІНТЕГРОВАНІХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ В УКРАЇНІ Николаєва В.І.	124
ВЛИЯНИЕ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ НА ОБЩЕСТВО Майоров А.В.	126
ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА Макаренко С.С.	129
СОЦІАЛЬНІ МАСКИ СМІХОВИХ АРХЕТИПІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУСПІЛЬСТВА Мальцева О.В.	133
ГЛИБИННА АКЦІОПСИХОЛОГІЧНА ЕТІОЛОГІЯ ПОСТТОТАЛІТАРНОЇ СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ Матвійшин А.М.	136
ЕТНІЧНА КУЛЬТУРА ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КАТЕГОРІЯ Могрук Р.В.	140
«ЕМЕЛЕИЗАЦИЯ» КАК МЕНТАЛЬНО-МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКИЙ ФОРМАТ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СОЦИАЛИЗАЦИИ ЛИЧНОСТИ Муллер Л.А.	143
PR БЕЛЫЙ И ЧЁРНЫЙ В ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ КАМПАНИЯХ Мясников О.Г.	145
РОЛЬ АНТИЦИПАЦІЇ В ПРОФІЛАКТИЦІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗАСУДЖЕНИХ В УМОВАХ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ Школенко Д.О.	148
ПРОБЛЕМА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ЕКЗИСТЕНЦІЙНІЙ ПСИХОЛОГІЇ Носенко В.В., НПУ ім. М.П. Драгоманова, молодший науковий співробітник	151
ЗЕМЕЛЬНАЯ ДИСКРИМИНАЦИЯ МУСУЛЬМАН КАК ИНСТРУМЕНТ РОССИЙСКОЙ КОНФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В XVI-XVIII ВВ. Нутрихин Р.В.	154
МОТИВАЦИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ Овсиенко И.С.	158
ДУХОВНО-МОРАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОДИ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУСПІЛЬСТВА Огірко О.В.	160
ГОРОДСКАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ КАК ПРЕДМЕТ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО АНАЛИЗА Пасичник И.А.	164
ПУБЛІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВО- ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ Петровська І.І.	167
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ, СХИЛЬНИХ ДО ТЮТЮНОПАЛІННЯ Черепелиця С.П.	170
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ И ВОСПИТАТЕЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЛИЧНОСТИ В ПЕРИОД БУРЖУАЗНОГО РЕФОРМИРОВАНИЯ ШКОЛЫ Петригина В.А.	174
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ЕКІПАЖУ СУДНА З ОЗБРОЄНОЮ ОХОРОНОЮ Побідант А.Ю.	178

взаимодействия всех субъектов городской жизни. Вслед за этими изменениями, происходит и изменение городской идентичности.

Литература

1. Андерсон Б. Воображаемые сообщества. Размышления об истоках и распространении национализма / Пер. с англ. В. Николаева; Вступ. ст. С. Баньковской. — М.: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2001. — 288с.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. — М.: «Медиум», 1995. — 323 с.
3. Мид Дж. Интернализированные другие и самость // Американская социологическая мысль. - М.: Изд-во МГУ, 1994. - 436 с.
4. Смит Э. Национальная идентичность. — К. : «Основи», 1994.
5. Эрикссон Э. Идентичность: юность и кризис: пер. с англ. / общ. ред. И предисл. А.В. Толстых. 2е изд. - М.: Флинта, 2006. - 352 с.

ПУБЛІЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВО-ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Петровська І.І., к.ю.н., Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Під впливом процесів, які відбуваються у сфері державного управління, формується система публічного контролю. Вона є частиною управлінської системи в різних сферах життєдіяльності суспільства і має свої особливості як формування, так і функціонування, обумовлені конкретним типом контрольної діяльності та органами, які її здійснюють.

Виходячи із сучасної реальності та тих завдань, що стоять перед контролем, уявляється можливим виділити такі основні принципи контролю як: об'єктивність, дієвість, гласність, систематичність, регулярність.

Об'єктивність контролю дає змогу реально оцінити ситуацію, що склалася у сфері управлінської діяльності тієї чи іншої галузі, співставити її із завданнями і визначити потребу втручання з боку відповідних державних органів. Принцип об'єктивності контролю передбачає аналіз реальних фактів та всебічність їх розгляду і хоча будь-яке управлінське рішення несе в собі елемент суб'єктивності, однак воно має базуватися на об'єктивних, реальних фактах. Об'єктивність впливає із точного вивчення фактів і документів, заслуховування пояснень, що перевіряються зацікавленими особами, проведення необхідних підрахунків, аналізів, вимірів, співставлень, виявлення причин порушень, недоліків або помилок. І тільки узагальнення всіх отриманих таким шляхом даних може привести до правильних, обґрунтованих висновків, виробляє уміння докопатися до суті заради встановлення істини. Все це дає змогу знайти правильне рішення при усуненні порушень або попередити від небажаних наслідків.

Дієвість контролю полягає в реальних наслідках виявлення порушень чинного законодавства, прийнятих норм і правил. На нього покладено обов'язок не лише виявити допущені порушення, але й глибоко їх проаналізувати, зробити висновки щодо можливих наслідків, дати хід державному механізму захисту. Призначення контролю полягає у створенні передумов та здійсненні управлінської діяльності, виходячи з інтересів людини та суспільства, попередженні неправомірної діяльності органів управління та посадових осіб.

Принцип гласності контролю передбачає не лише виявлення недоліків та обов'язкове покарання, а й постановку актуальних проблем, обговорення проєктів управлінських рішень, підготовку громадської думки. Громадський контроль, як вид публічного контролю буде проявлятися і у контролі громадян та їх об'єднань за публічною фінансовою діяльністю. Правовим механізмом такого контролю буде виступати законодавство по звернення громадян.

При здійсненні контролю необхідно дотримуватися принципу систематичності та регулярності. Це вносить певний порядок і дисципліну в роботу як того, кого контролюють, так і того, хто контролює. До того ж систематичний контроль дає змогу краще орієнтуватися в конкретній галузі управління та постійно аналізувати стан справ, а також виявляти недоліки в управлінській діяльності, відшукувати резерви або попереджати непередбачені наслідки. Принцип регулярності контролю стимулює саму контрольну діяльність до підвищення ефективності та позитивного впливу на досягнення результату. Створюючи сильну, дієздатну державу, не слід забувати про її основні призначення надійно - захищати інтереси та права людини. Для цього необхідно сформувати відповідний механізм, який створював би умови реалізації, засоби захисту цих прав та сприяв подальшому їх здійсненню. Однією із гарантій такого служіння інтересам людини у сфері управління може бути контроль.

В Україні триває процес пошуку та становлення ефективної системи державного управління, побудови організаційної структури системи органів та їх діяльності. У відповідності до цього процесу створюється і система публічного контролю (в тому числі й у сфері фінансової діяльності).

Фінансовий контроль є універсальним явищем і застосовується у різних сферах суспільного життя. Суть фінансового контролю розкривається у взаємозв'язку зі сферою застосування й сферою функціонування фінансів.

Фінансовий контроль застосовується там і тоді, де функціонують фінанси. Фінанси, що виступають інструментом розподілу й перерозподілу внутрішнього валового продукту та національного доходу в процесі їх руху, забезпечують створення й використання фондів коштів для задоволення економічних і соціальних потреб суспільства та виступають предметом публічного фінансового контролю. Створення й використання фондів коштів, які є фінансовими ресурсами, здійснюються під впливом різних об'єктивних і суб'єктивних факторів, які в цілому зумовлюють об'єктивну необхідність фінансового контролю як важливої сфери фінансової діяльності, інструменту впливу на становище й розвиток усієї економічної системи держави.

Серед основних принципів фінансового контролю, зафіксованих у Лімській декларації керівних принципів контролю, що прийнята IX Конгресом Міжнародної організації вищих контрольних органів (INTOSAI) у жовтні 1977 р., були передбачені такі:

- незалежність фінансового контролю як невід'ємного атрибута демократії й обов'язкового елемента управління фінансовими ресурсами;
- законодавче закріплення незалежності органів фінансового контролю;
- визначення необхідності здійснення попереднього контролю й контролю за фактичними результатами;
- наявність внутрішнього та зовнішнього контролю як обов'язкової умови існування фінансового контролю;
- гласність та відкритість контрольних органів з обов'язковою вимогою додержання комерційної та іншої таємниці, що захищається законом.

Зазначені принципи дістали подальше закріплення у національних законодавствах країн Європи, у тому числі й України.

Об'єктом публічного фінансового контролю виступає фінансова діяльність публічних підприємницьких структур, бюджетних установ та організацій, фінансово-кредитних інститутів тощо. Предметом контролю є фінансові операції, пов'язані зі створенням та використанням фондів коштів. Проте об'єкт фінансового контролю є значно ширшим, ніж просто перевірка фінансових ресурсів, оскільки в кінцевому підсумку відбувається контроль і за використанням матеріальних, природних, трудових ресурсів у ході опосередкування фінансовими відносинами процесів національного виробництва та перерозподілу.

Головним завданням публічного фінансового контролю є підтримка фінансової дисципліни, запобігання фінансовим правопорушенням та застосування заходів примусу за їх вчинення. Фінансова дисципліна - це стан додержання органами державної влади й місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання всіх форм власності, об'єднаннями громадян, посадовими особами, громадянами України та іноземними громадянами встановлених законодавством та нормативно-правовими актами фінансово-правових норм. Фінансова дисципліна виражає одну зі сторін законності. Враховуючи взаємозв'язок здійснюваного фінансового контролю як з боку окремих підприємств, установ, організацій, так і з боку органів державної влади й місцевого самоврядування та їх посадових осіб, гарантується додержання законних прав обох сторін. Фінансове правопорушення можна розглядати як діяння публічного суб'єкта, об'єднань громадян, громадян України та іноземних громадян, наслідком яких стало невиконання фінансово-правових норм.

Отже, публічний фінансовий контроль можна розглядати як цілеспрямовану діяльність суб'єктів публічного права, спрямовану на додержання законності, фінансової дисципліни і раціональності у забезпеченні реалізації публічної фінансової діяльності, тобто мобілізації, розподілу й використання централізованих та децентралізованих фондів коштів з метою виконання завдань і функцій держави та

місцевого самоврядування, ефективного соціально-економічного розвитку всіх суб'єктів фінансових відносин.

Література

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закону України в редакції від 16.10.2012 / Верховна Рада України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
2. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами: Постанова Кабінету міністрів України 20 квітня 2006 р. N 550 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=550-2006-%EF>
3. Дорош Н.І. Державний фінансовий контроль: зарубіжний досвід і шлях вдосконалення // Фінанси України. - 1998.- № 1.- С.47-56.
4. Манченко О. В. Правові проблеми класифікації інституту фінансового контролю. //Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. Збірник наукових статей. Випуск XIV.- Івано-Франківськ. - Плай.-2004.- С.55

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ, СХИЛЬНИХ ДО ТЮТЮНОПАЛІННЯ

Перепелиця С.П., студент 1-го курсу магістратури,
Хохліна О.П., професор кафедри психології національної академії
внутрішніх справ

В аспекті загальної проблеми особистісного зростання молоді, її психічного та фізичного здоров'я постає проблема тютюнопаління. Теоретико-емпіричному вивченню тютюнопаління сучасних студентів було присвячене наше дослідження, основні результати якого наводимо.

Об'єктом дослідження було явище тютюнопаління, предметом – соціальні та особистісні чинники тютюнопаління студентів. Метою дослідження було виявлення та вивчення соціальних та особистісних чинників тютюнопаління студентів.

На основі теоретичного аналізу літературних джерел з проблеми виявлено, що, тютюнопаління – це:

- вдихання диму тліючого висушеного або обробленого листя тютюну, найчастіше у вигляді куріння сигарет, сигар, курильних трубок або кальяну;
- вид побутової наркоманії, найбільш поширеною формою якої є нікотинізм;
- одна з форм токсикоманії, що пов'язана з психічною і фізичною залежністю людини від нікотину та чинить негативний вплив на здоров'я курця і на оточуючих його осіб;
- шкідлива звичка;
- своєрідний спосіб невербального спілкування.

Тютюнопаління формується при наявності трьох факторів: соціального, особистісного і фізіологічного. Мотивами паління, як свідчать дані літературних